

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра мистецьких дисциплін початкової освіти

С. БАРИЛО, О. КАЧМАР, М. ШЕВЧЕНКО, О. САВЧУК

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра мистецьких дисциплін початкової освіти

С. БАРИЛО, О. КАЧМАР, М. ШЕВЧЕНКО, О. САВЧУК

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів
денної форми навчання спеціальності «Початкова освіта», спеціалізація
«Музика»

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК - 2015
«Фоліант»

УДК 78.022:378.145.371.214.114

ББК 75.315.3/9

Б 24

Рекомендовано до друку вченою радою Педагогічного інституту ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(Протокол № від 2015 р.)

Барило С., Качмар О., Шевченко М., Савчук О. Основний музичний інструмент. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності «Початкова освіта», спеціалізація «Музика» / С. Барило, О. Качмар, М. Шевченко, О. Савчук – Івано-Франківськ: «Фоліант», 2015. – 20 с.

Методичні рекомендації відтворюють сучасні вимоги з організації і виконання самостійної роботи студентів 1-5 курсів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» спеціальності «Початкова освіта» спеціалізація «Музика», Педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Рецензенти:

Вовк М. В. – професор, завідувач кафедри мистецьких дисциплін початкової освіти Педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Дутчак В. Г. – доктор мистецтвознавства, завідувач кафедри народних інструментів і музичного фольклору інституту Мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

З М І С Т

Вступ.....	4
Загальні положення	5
Самостійна робота на етапі початкового навчання.....	6
Завдання для самостійної роботи на етапі початкового навчання.....	7
Самостійна робота студентів, які мають початкову музичну освіту.....	7
Завдання для самостійної роботи	9
Етапи роботи над музичним репертуаром.....	14
Контрольно-виконавські вимоги.....	15
Рекомендована література для виконання самостійної роботи.....	16

Затверджено на засіданні кафедри мистецьких дисциплін початкової освіти
(Протокол № 8 від 24 березня 2015 р.)

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Основний музичний інструмент» вивчається на 1-5 курсах спеціальності «Початкова освіта», спеціалізація «Музика». Вона є основою практичної підготовки майбутнього вчителя музики початкових класів.

Навчання гри на музичному інструменті займає одне з чільних місць у музичному вихованні. Невід'ємною складовою частиною навчання гри на музичному інструменті є самостійна робота студента.

Самостійна робота з даної дисципліни є надзвичайно важливою складовою в опануванні практичних умінь і навичок володіння музичним інструментом (фортепіано, скрипка, бандура, баян, акордеон), особливо для тієї частини студентів, які не мають початкової музичної освіти. Її мета – це набуття додаткових знань, вироблення фахових умінь, праця над розвитком техніки, розвиток слухових і виконавських здібностей, відчуття виконавського ритму, музичної пам'яті, музикальності, уміння читання з листа нотного тексту.

Самостійна робота – це така форма навчання, в якій студент вчиться плановірно і систематично грати на музичному інструменті, оволодіває засобами обробки інформації, розучує та аналізує музичні твори.

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» визначають навчальна програма, методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також знання основ теорії музики і сольфеджіо, історії музичного мистецтва.

Завдання до самостійної роботи з навчального предмету «Основний музичний інструмент» є необхідною частиною навчально-методичного комплексу дисципліни, які розробив викладач.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На початку семестру викладач знайомить студентів із організацією самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент», формами контролю, а також критеріями її оцінювання. Контроль за виконанням самостійної роботи здійснює викладач, що викладає дану дисципліну.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» запланована навчальним планом та робочими програмами і виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який студенти опрацьовували при проведенні індивідуальних занять.

Самостійна робота з даної дисципліни відіграє важливу роль у розвитку інструментальної техніки, сприяє виробленню навичок звукоутворення, вдосконалює механізм пальців, розвиває окремі участки пальчикового апарату, допомагає покращити звучання акордів, інтервалів тощо.

Завдання самостійної роботи студенти повинні виконувати індивідуально.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» здійснюється впродовж усього навчання в університеті. На протязі цього часу студентам пропонується опрацювання низки тем і завдань, вивчення інструментального та пісенного репертуару, а також виконання індивідуальних завдань. У процесі виконання самостійної роботи студент повинен засвоїти і закріпити практичний матеріал з даної дисципліни шляхом виконання домашніх індивідуальних завдань.

Контроль самостійної роботи та оцінка її результатів здійснюється під час проведення індивідуальних занять, академконцертів, заліку та екзамену.

У результаті самостійної роботи студент повинен вміти грати на музичному інструменті, володіти читкою з листа, виконувати різні за жанрами і стилями інструментальні музичні твори, а також шкільний пісенний репертуар під власний супровід.

САМОСТІЙНА РОБОТА НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Студенти, які не мають початкової музичної освіти, в процесі самостійної роботи повинні одержати загальний музичний розвиток, оволодіти навиками гри на фортепіано, баяні, акордеоні, бандурі, через мистецтво виконання доторкнутися до скарбів вітчизняної та світової музичної культури.

Для виховання музиканта-інструменталіста надзвичайно важливим є період початкового навчання. У цей час складаються навички сприйняття та відтворення музичної думки, утворюється пріоритет слухового й художнього компонентів над чисто руховими діями. Разом з тим, у цей час організуються руки, вирішуються перші технічні завдання і формується думка про необхідність досконалих технічних засобів для втілення художнього задуму. Виходячи з цього, початковий процес навчання гри на музичному інструменті вимагає від студента великого обсягу уваги та її поділу між великою кількістю об'єктів для створення нових складних психологічних взаємопов'язань: «око, що чує», «вухо, що бачить», «співаючі пальці» і т.д. Надзвичайно важливо виробити вміння концентрувати увагу на звучанні музики, а також шляхом багаторазового повторення музичних уривків поступово розширювати «коло уваги».

На етапі початкового навчання студенти повинні ознайомитися з музичним інструментом, його будовою, отримати відомості про звукоутворення і залежність якості окремих звуків у звуковому комплексі від способу звуковидобування.

Пристаюючи до самостійної роботи студент повинен враховувати такі позиції:

- 1) чітке визначення вимог поступового засвоєння обсягу знань умінь і навиків гри на музичному інструменті;
- 2) засвоєння виконавських умінь, основою яких має бути навик

планування дій;

- 3) звукова передуюва, яка керує виконавськими рухами;
- 4) засвоєння позиційних аплікатурних принципів;
- 5) правильне прочитання музичного тексту з листа;
- 6) взаємозв'язок з іншими музичними дисциплінами, зокрема теорією музики і сольфеджіо.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

1. Навчитися сидіти за фортепіано, правильно тримати баян, акордеон, бандуру.
2. Ознайомитися з конструкцією і будовою музичних інструментів.
3. Вивчити розташування нот у скрипичному і басовому ключах на музичному інструменті.
4. Навчитися виконувати найпростіші музичні вправи з різними динамічними відтінками (піано, форте, меццо піано, меццо форте тощо).
6. Ознайомитися з технікою виконання різних штрихів (легато, стакато, нон легато).
7. Закріпити знання про аплікатуру.
8. Отримати первинні навички виконання музичних п'єс правою і лівою руками окремо, потім разом обома руками.
9. Опрацювати способи звукоутворення на музичному інструменті.
10. Закріпити знання про розташування знаків альтерації на музичному інструменті.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПОЧАТКОВУ МУЗИЧНУ ОСВІТУ

Самостійна робота студентів, які мають початкову музичну освіту полягає в закріпленні музично-виконавських навичок гри на музичному

інструменті, володінні музичним репертуаром, необхідним для роботи в школі, формуванні художньо-естетичного ставлення до мистецтва.

У результаті самостійної роботи студенти повинні

знати:

- методику поетапного розучування творів, особливості роботи над звуком, ритмом, динамікою; подолання технічних труднощів;
- методику самостійного розучування музичних творів і прийоми роботи над окремими елементами творів;
- частини музичних творів (мотив, фраза);
- стиль виконання творів композиторів різних епох.

вміти:

- виконувати музичні твори передбачені програмою з музики для 1-4 класів;
- здійснювати самостійний аналіз музичних творів;
- визначити елементи музичної форми (мотив, фраза, період і т.д.);
- робити аналіз твору: відомості про композитора та його творчість, форма твору, темп, розмір, динаміка, складності в нотному тексті щодо розбору і виконання;
- самостійно вивчити п'єсу, пісню;
- акомпанувати власному співу.

Зміст самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» полягає в наступному:

- правильному засвоєнні навиків та прийомів гри на музичному інструменті;
- роботі над вільністю рухів та їх слуховим контролем;
- засвоєнні технічних формул; роботі над мілкою технікою у вузькопозиційному діапазоні (гамоподібні пасажи, репетиції, ломані інтервали, мелізми, трелі);
- оволодінні арпеджованими та акордово-інтервальними рухами;
- засвоєнні навиків вільної орієнтації у виборі аплікатури, закріплення аплікатурних формул;

– роботі над розвитком творчих здібностей і вільним володінням навиками музикування (акомпанемент, читка з листа, імпровізація, підбір на слух, гра в ансамблі).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1 курс, 1 семестр

1. Технічний матеріал: гама (C-dur), етюд, технічні вправи.
2. Самостійний розбір і вивчення двох різнохарактерних п'єс.
3. Робота над засобами музичної виразності.
4. Аплікатура у розвитку складних ритмічних побудов.
5. Поглиблення знань з теорії музики.
6. Спів пісень шкільного репертуару.
7. Робота над звуком – штрихи та їх виконання.
8. Вдосконалення координації рук, вільне володіння голосом під власний супровід.
9. Робота над фразами.
10. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
11. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
12. Узагальнень набутих знань і умінь.

1 курс, 2 семестр

1. Технічний матеріал: гама (a-moll), етюд, технічні вправи.
2. Самостійний розбір і вивчення двох різнохарактерних п'єс.
3. Робота над засобами музичної виразності.
4. Робота над п'єсою для слухання музики і піснею під власний супровід із шкільного репертуару.
5. Робота над аплікатурою.
6. Робота над звуком, штрихи та їх виконання.
7. Спів пісень шкільного репертуару.

8. Робота над фразами.
9. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
10. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
11. Узагальнень набутих знань і умінь.

2 курс 3 семестр

1. Технічний матеріал: гама (G-dur або F-dur), етюд, технічні вправи.
2. різнохарактерні п'єси.
3. П'єса для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над звуком, штрихи та їх виконання.
6. Спів пісень шкільного репертуару.
7. Робота над фразами.
8. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
9. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.

2 курс 4 семестр

1. Технічний матеріал: гама (e-moll або d-moll), етюд, технічні вправи.
2. Поліфонічний твір.
3. Твір для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над фразами, інтонаційною виразністю.
6. Художнє виконання творів: динаміка, темп, характер виконання.
7. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
8. Педалізація.

3 курс 5 семестр

1. Технічний матеріал: гама (D-dur або B-dur), етюд, технічні вправи.
2. Твір великої форми.

3. Твір для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над аплікатурою.
6. Робота над звуком, штрихи та їх виконання.
7. Спів пісень шкільного репертуару.
8. Робота над фразами.
9. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
10. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
11. Узагальнень набутих знань і умінь.

3 курс 6 семестр

1. Технічний матеріал: гама (h-moll або g-moll), етюд, технічні вправи.
2. Поліфонічний твір.
3. Твір для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над аплікатурою.
6. Робота над звуком, штрихи та їх виконання.
7. Спів пісень шкільного репертуару.
8. Робота над фразами, інтонацією, гармонією, акордами.
9. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
10. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
11. Узагальнень набутих знань і умінь.

4 курс 7 семестр

1. Технічний матеріал: гама (A-dur або Es-dur), етюд, технічні вправи.
2. Твори для слухання музики шкільного репертуару.
3. Пісня під власний супровід.
4. Робота над аплікатурою.

5. Робота над звуком, штрихи та їх виконання.
6. Спів пісень шкільного репертуару.
7. Робота над фразами, інтонацією, гармонією, акордами.
8. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
9. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
10. Читка з листа, написання анотацій.
11. Емоційно-образний зміст виконуваних творів.
12. Робота над виконанням твору великої форми: інтерпретація, художній образ, цілісність твору.

4 курс 8 семестр

1. Технічний матеріал: гама (fis-moll або c-moll), етюд, технічні вправи.
2. Твір великої форми.
3. Твір для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над фразами, інтонацією, гармонією, акордами.
6. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
7. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
8. Педалізація.
9. Емоційно-образний зміст виконуваних творів.
10. Робота над виконанням твору великої форми: інтерпретація, художній образ, цілісність твору.

5 курс 9 семестр

1. Технічний матеріал: гама (E-dur або Aes-dur), етюд, технічні вправи.
2. Пісня під власний супровід.
3. П'єса для слухання музики шкільного репертуару.
4. Робота над фразами, інтонацією, гармонією, акордами.

5. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
6. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
7. Педалізація.
8. Емоційно-образний зміст виконуваних творів.
9. Робота над виконанням твору великої форми: інтерпретація, художній образ, цілісність твору.
10. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.

5 курс 10 семестр

1. Технічний матеріал: гама (cis-moll або f-moll), етюд, технічні вправи.
2. Твір великої форми.
3. П'єса для слухання музики шкільного репертуару.
4. Пісня під власний супровід.
5. Робота над художнім виконанням творів: динаміка, темпи, характер виконання.
6. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
7. Педалізація.
8. Емоційно-образний зміст виконуваних творів.
9. Робота над виконанням твору великої форми: інтерпретація, художній образ, цілісність твору.
10. Відтворення образу і характеру у співі пісень шкільного репертуару.
11. Взаємозв'язок виражальних і виконавських засобів художнього образу твору.
12. Читка з листа, написання анотацій.
13. Узагальнень набутих знань і умінь. Здача програми. Перевірка самостійної роботи.

Підбір музичного репертуару для самостійної роботи передбачає врахування рівня розвитку музичних здібностей та попередньої музичної

підготовки студента. Її мета і завдання залежать від уже набутих студентом умінь, навичок та рівня розвитку його музичних здібностей.

ЕТАПИ РОБОТИ НАД МУЗИЧНИМ РЕПЕРТУАРОМ

1. Ілюстрація та аналіз музичних творів:

- відомості про композитора та його творчу діяльність;
- належність до стилю та епохи написання;
- аналіз музичної форми;
- технічні особливості виконання;
- характер твору;
- лад;
- тональність;
- розмір;
- засоби музичної виразності.

2. Розбір музичної канви:

- штрихи;
- аплікатура;
- фразування;
- голосоведіння;
- динамічні відтінки;
- агогічний розвиток;
- темп.

3. Технічне вдосконалення виконання твору:

- робота над технічними труднощами виконання;
- мелізматика (форшлаг, мордент, группетто, трель).

4. Робота над художнім образом:

- цілісність (інтонація, характер, динаміка, темп);
- емоційно-інтонаційна наповненість виконання.

КОНТРОЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІ ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Дві шкільні п'єси (усна або письмова анотація).
2. Твір великої форми (письмова анотація).
3. П'єси та пісня шкільного репертуару під власний супровід.
4. Письмова анотація на пісню під власний супровід зі шкільного репертуару.

Орієнтовний план написання анотації на музичний твір

1. Загальні відомості про твір та його автора.
2. Відомості про життя і творчість композитора. Характерні особливості його творчості.
3. Жанр. Місце даного твору в творчості композитора.
4. Належність до стилю та епохи написання.
5. Ідейно-художній зміст твору, образно-емоційна характеристика та драматургія.
6. Аналіз музичної форми.
7. Ладотональні особливості.
8. Музично-виражальні засоби (темп, динаміка, штрихи, артикуляція).
9. Виконавські проблеми (звукові, метро-ритмічні, штрихові. Педальні тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев А.Н. Методика навчання гри на фортепіано / А. Н. Алексеев. – М., 1971.
2. Алексеев І. Методика викладання гри на баяні / І. Алексеев. – К.: Музична Україна, 1983.
3. Альбом бандуриста. Учбовий репертуар /упоряд., ред. С. Баштан, В. Петренко. – Вип. 1. – К. : Музична Україна, 1987.
4. Ауэр Л. Моя школа гри на скрипці / Л. Ауэр. – М.: Музыка, 1965.
5. Альбом бандуриста. Учбовий репертуар /упоряд., ред. С. Баштан, В. Петренко. – Вип. 1. – К. : Музична Україна, 1991.
6. Бандура. 1 клас / Упоряд. М. Гвоздь. – К. : Музична Україна, 1978.
7. Бандура. 2 клас / Упоряд. М. Гвоздь. – К. : Музична Україна, 1978.
8. Бандура. 3 клас / Упоряд. М. Гвоздь. – К. : Музична Україна, 1980.
9. Бандура. 4 клас / Упоряд. М. Гвоздь. – К. : Музична Україна, 1981.
10. Бандура. 5 клас / Упоряд. М. Гвоздь. – К. : Музична Україна, 1982.
11. Бандура. Учбовий репертуар для учнів 4 кл. ДМШ /Упоряд.
12. Басурманов А. Довідник баяніста / А. Басурманов. – К.: Музична Україна, 1980.
13. Басурманов А., Чайкин М. Самоучитель гри на баяне / А. Басурманов, М. Чайкин. – М.: Советский композитор, 1968.
14. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство / Л. Баренбойм. – Л.: Музыка, 1981.
15. Баштан С. Й., С.Бах. Зошит Анни Магдалини Бах: переклад для бандури / С. Баштан. – К.: Музична Україна, 1969.
16. Баштан С. Твори для бандури / С. Баштан. – К.: Музична Україна, 2005.
17. Баштан С. Школа гри на бандурі. 1 кл. / С. Баштан, А. Омельченко. – К. : Музична Україна, 1984.
18. Баштан С. Школа гри на бандурі. 2 кл. / С. Баштан, А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1977.
19. Баштан С. Школа гри на бандурі. 3 кл. / С. Баштан, А. Омельченко. – К. : Музична Україна, 1968.
20. Білаш О. Тетянин альбом. Фортепіанні п'єси для дітей / О. Білаш. – К.: Муз. Україна, 2002.
21. Библиотека юного скрипача. «Классические пьесы» / сост. К.Фортунатов. – М., 1964.
22. Верещагіна А. Хрестоматія з музики для учнів загальноосвітньої школи 1-3, 4-5, 6-7 кл. / А.Верещагіна. – К.: Музична Україна, 1985.
23. Взяв би я бандуру. Репертуар бандуриста. / упоряд. С. Баштан. – Вип. № 4. – К. : Музична Україна, 1969.
24. Верета Г. Дитячий альбом для бандури / Г. Верета. – К. : Музична Україна, 1991.
25. Гами і арпеджіо / упор. Н. Ширінська. – М., 1984.
26. Гертович Р. Робота над освоєнням м'язів у скрипачей / Р. Гертович // Вопросы методики начального музыкального образования. – М.: Музыка, 1981.
27. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением / Л. Гинзбург. – М.: Музгиз, 1960.
28. Греков Л. Збірник пісень для І-ІІ класів / Л. Греков. – К.: Музична Україна, 1985.
27. Греков Л. Пісні для учнів 1-2, 1-3, 4-5, 6-7 класів загальноосвітньої школи / Л. Греков. – К., 1989.
29. Грибов В. Хрестоматія баяніста. 3-4 класи ДМШ / В. Грибов. – К.: Музична Україна, 1986.
30. Гинзбург Л., Григорьев В. История скрипичного искусства / Л. Гинзбург, В. Григорьев. – Вып. 1. – М.: 1990.
31. Герасименко О. Етюди для бандури / упоряд. О. Герасименко. – США, 1994.
32. Гутников Б. Об искусстве скрипичной игры / Б. Гутников. – Л.: Музыка, 1988.

33. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста / М. Давидов. – К.: Музична Україна, 1983.
34. Денисов О., Угринович В. Популярні мелодії для баяна або акордеона / О. Денисов, В. Угринович. – Вип.3. – К.: Музична Україна, 1990.
35. Зеленин В. Роль речевого об'єднання в скрипичній педагогіці / В. Зеленин // *Вопросы методики начального музыкального образования*. – М.: Музыка, 1981.
36. Етюди для бандури на різні види техніки / В. Петренко, Заг. ред. С. Баштана. – К.: Музична Україна, 1980.
37. Етюди для бандури на різні види техніки. Учебний репертуар ДМШ 3 кл. / упоряд. В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1982.
38. Етюди для бандури на різні види техніки. Учебний репертуар ДМШ 4 кл. / упоряд. В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1983.
39. Етюди для бандури на різні види техніки. Учебний репертуар ДМШ 5 кл. / упоряд. В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1983.
41. Збірник п'єс для бандури / упоряд. А. Омельченко. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1959.
42. Збірник п'єс для бандури / упоряд. С. Баштан. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1960.
43. Зошит Анни Магдаліни Бах / Упоряд. та аранж. С. Баштан. – К.: Музична Україна, 1969.
44. Кабачок В., Юцевич Є. Школа гри на бандурі / В. Кабачок, Є. Юцевич. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1958.
45. Кабачок В. Школа гри на бандурі / В. Кабачок, Є. Юцевич. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1968.
46. Камилларов Е. О техніці лівій руки скрипача / Е. Камилларов. – М.: Музгиз, 1961.

47. Ключник М. Збірник п'єс та пісень для бандури / М. Ключник. – К.: Мистецтво, 1965.
48. Корецький М., Алексєєв І. Баян I-II-III-IV класи: учебний репертуар для дитячих музичних шкіл / М. Корецький, І. Алексєєв. – К.: Музична Україна, 1988.
49. Крюкова В. В. Музыкальная педагогика / В. В. Крюкова. – Ростов н/Д: «Феникс», 2002.
50. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано / В. Косенко. – К.: Муз. Україна, 1994.
51. Лонодонов П. Школа гри на аккордеоне / П. Лонодонов. – М.: Советский композитор, 1985.
52. Лушников В. Самоучитель гри на аккордеоне / В. Лушников. – М.: Советский композитор, 1991.
53. Мострас К. Интонация на скрипке / К. Мострас. – М.: Музгиз, 1962.
54. Мострас К. Система домашних занятій скрипача / К. Мострас. – М.: Музгиз, 1956.
55. Ой Боже, Боже, зглянься на нас: твори для бандури / упор. М. Гвоздя. – Дніпропетровськ: Гауранга, 1997.
56. Опришко М. Школа гри на бандурі / М. Опришко. – К.: Музична Україна, 1967.
57. Педагогічний репертуар бандуриста для ДМШ / Упоряд. А. Омельченко. – Вип. 1. – К.: Музична Україна, 1967.
58. Пісні для учнів 1-2, 1-3, 4-5, 6-7 класів загальноосвітньої школи / упор. Л. Греков. – К.: Музична Україна, 1989.
59. Різоль М. 100 українських народних пісень для баяна / М. Різоль. – К.: Музична Україна, 1991.
60. Різоль М. Українські народні пісні в перекладі для баяна / М. Різоль. – К.: Музична Україна, 1978.
61. Різоль М. Українські народні танці для баяна / М. Різоль. – Видання 5. – К.: Музична Україна, 1976.

62. Солоспів бандуриста. Репертуарний збірник для ДМШ та музичних училищ. – К. : Музична Україна, 1985.
63. Стеценко В. Джерело скрипкового концерту / В. Стеценко. – К.: Музична Україна, 1980.
64. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці / В. Стеценко. – К.: Музична Україна, 1974.
65. Таран І. М. Методики викладання гри на фортепіано: навчальна програма та методичні рекомендації / І. М.Таран. – Івано-Франківськ, 2008.
66. Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури / Обр. Ф. Жарка. – К. : Музична Україна, 1967.
67. Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури /Обр. В. Таловирі. – К. : Музична Україна, 1990.
68. Фортунатов К. Юный скрипач / К. Фортунатов. – Выпуск 1. – М.: Советский композитор, 1988.
69. Фортунатов К. Юный скрипач / К. Фортунатов. – Выпуск 2. – М.: Советский композитор, 1988.
70. Хрестоматія з музики для учнів загальноосвітньої школи 1 клас. / упор. З. Т. Бервецький. – К.: Музична Україна, 1991.
71. Хрестоматія з музики для учнів загальноосвітньої школи 1-3, 4-5, 6-7 кл. / упор. А. Р. Верещагіна. – К.: Музична Україна, 1985.
72. Чоловський П. Пісні українських Січових Стрільців для баяна / П. Чоловський. – К.: Музична Україна, 1976.
73. Шиптур. Б. Дитяча музика для фортепіано / Б. Шиптур. – Івано-Франківськ, 1989.
74. Шмід-Шковська А.О. Про виховання піаністичних навиків / А. О. Шмід-Шковська. – М., 1991.
75. Щапов А. Деякі питання фортепіанної техніки / А. Щапов. – М., 1968.
76. Юцевич Ю. С. Музика. Словник-довідник / Ю. С. Юцевич. – 2006.

Підп. до друку 14.04.15 р.
Формат 60x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура “Times New Roman”. Ум. друк. арк.1,25
Наклад 50 прим.
Зам. № 6649

Виготовлювач друкарня “Фоліант”,
м. Івано-Франківськ, вул. Старозамкова, 2,
тел./факс (0342) 502165
www.foliant.if.ua, foliant.drukarnja@gmail.com
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи від 20.07.2004 р. Серія 24